

Ačkoli je pro oblast severních Čech charakteristický především průmyslový boom druhé poloviny 19. století, který místní krajinu a města nenávratně proměnil, vznikaly zde kolem roku 1900 také stavby ryze tradičního charakteru, totiž kostely. V jejich hmotovém řešení i stylovém pojetí se mísí vliv dobového architektonického vývoje, individuálního vtisku architektů, stejně jako liturgických požadavků jednotlivých vyznání a konkrétních představ stavebníků. O podobě ideálního kostela, a to jak ve smyslu funkčním a vizuálním, tak i ve smyslu jeho významů symbolických, se v dané době vedly četné debaty a polemiky, vznikla řada teoretických textů i stavebních regulativů.

Předložená práce sleduje především uplatnění moderních architektonických prvků na ryze tradičním stavebním kostelním typu. Činí tak především na základě srovnání psané teorie a stavitelské praxe. Danou diskuzí se zabývám u katolíků, starokatolíků a především pak u evangelických vyznání, u nichž je báze teoretických textů nejširší a kostelní novostavby nejčetnější. Téma úzce souvisí také s otázkami národnostními, s pozicí a rolí německého obyvatelstva na území severních Čech a se zásadními vlivy, které sem přicházely ze sousedního Saska, ať už ve formě finanční podpory novostaveb kostelů či architektonických návrhů saských architektů.